

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

บันลือ พลมาลา

667 54130

ศูนย์วิทยบริการ	
เลขทะเบียน	1523
เล่มที่	ฉบับที่
วัน เดือน ปี	18 ส.ค. 2548
เลขเรียก	ก
396.101	
ม.ร.ร. ก	
2548	

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กรกฎาคม 2548

ISBN 974-429-307-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ROLES OF EDUCATIONAL
INSTITUTE ADMINISTRATORS AND THE WORK ACCORDING TO
STANDARDS OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
ANGTHONG EDUCATIONAL AREA

BUNLUE PONMALA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

July 2005

ISBN 974-429-307-1

Copyright by Phanakhon Si Ayutathaya Rajabhat University All Right Reserved

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

โดย

นายบันลือ พลมาลา

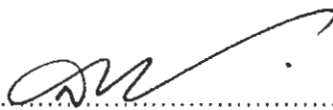
สาขา

การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการควบคุม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงกู๋ ประธานกรรมการ
ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง กรรมการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

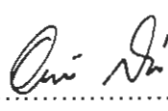
..........ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงกู๋)

..........กรรมการ
(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

..........กรรมการบริหารหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อูดิต)

..........กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายบุญสืบ กลิ่นธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดวามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

..........รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง)

กรกฎาคม พ.ศ. 2548

บันได พลมาลา. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
วิทยาเขต ก.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู, ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานโรงเรียนและหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานโรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูวิชาการ จำนวน 112 คน โดยวิธีการสุ่มอย่าง
ง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความ
สัมพันธ์และค่าความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ ในภาพรวมมีระดับ
การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังนี้ บทบาทการเป็นผู้บริหาร บทบาทส่งเสริม
สนับสนุน บทบาทการนิเทศ และบทบาทการเป็นผู้นำ
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ มาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานด้าน
นักเรียน และมาตรฐานด้านครู
3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียน
มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 $r = .837$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา สามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนได้ถูกต้องร้อยละ 70.10 ($r^2 = .701$)

Bunlue Ponmala. (2005). **A Study of the Relationship between the Roles of Educational Institute Administrators and the Work According to Standards of Schools Under the Office of Angthong Educational Area.** Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya: Graduate School, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee: Assistant Professor Dr. Somporn Malangpoo, Dr. Amornrat Sa-nansiang

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the roles of educational institute administrators and the work according to the standards of schools under the Office of Angthong Educational Area. It also aimed to examine the relationship between the roles of educational institute administrators and the work according to the standards of the schools undertaken by the educational institute administrators under the Office of Angthong Educational Area.

The sample, drawn from simple random sampling, consisted of 112 academic affairs teachers. The research instrument was a five-point-rating-scale questionnaire. Statistical analysis was performed in terms of percentage, arithmetic mean, standard deviation, and an analysis of variance.

The findings indicated that:

1. The roles of the administrators as viewed by the academic affairs teachers were found at a high level when they were considered as a whole in the following order: administrator role, supporting and promoting roles, supervising role, and leadership role.
2. The level of work according to the standards of schools under the Office of Angthong Educational Area was found at a high level in the following order: administrator standard, student standard, and teacher standard.
3. The roles of educational institute administrators and the work according to standards of the schools were related at a high level with a statistical significance at .05. with a correlation coefficient of $r=.837$ which was consistent with the hypothesis. The roles of educational institute administrators accurately explained the variance of the work in accordance with the standards of the schools at 70.10 percent ($r^2 = .701$).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพร แผลงภู ประชานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.อมรรัตน์ สนั่นเสียง กรรมการที่ปรึกษา รวมทั้งกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ อุลิต นายบุญสืบ กลิ่นธรรม นายสมปอง คงอ่อน นายเสกสรรค์ อรรถยานันท์ นายสวัสดิ์ เมฆพยัพ นายนิวัติ ทรัพย์มาก ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณครูวิชาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอน แนะนำและให้การศึกษาแก่ผู้วิจัยจนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และกัลยาณมิตรที่ให้การสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จ

บันลือ พลมาลา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
กรอบและแนวคิดในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมุติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	11
ความหมายของบทบาท.....	12
ทฤษฎีบทบาท.....	14
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา.....	16
บทบาทการเป็นผู้นำ.....	21
บทบาทส่งเสริมสนับสนุน.....	22
บทบาทการนิเทศ.....	24
บทบาทการเป็นผู้บริหาร.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐาน โรงเรียน.....	31
มาตรฐานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	41
การดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียน.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การดำเนินงานด้านผู้เรียน.....	56
	การดำเนินงานด้านผู้บริหาร.....	58
	การดำเนินงานด้านครู.....	60
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
	สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	63
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	73
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์.....	87
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	89
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	89
	สมมติฐานการวิจัย.....	89
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
	สรุปผลการวิจัย.....	89
	อภิปรายผลการวิจัย.....	91
	ข้อเสนอแนะ.....	93
	บรรณานุกรม.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	105
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ.....	107
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	115
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	123

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	73
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	74
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทส่งเสริมสนับสนุน ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	75
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการนิเทศ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	77
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทการเป็นผู้บริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	79
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	81
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	82
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	84
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของมาตรฐานครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	86
11 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กับการดำเนินงานตามมาตรฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	87

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
--	---